

กัลยาภัทร์ ฐิริเดชมธาว์ชรีกุล 2553: การจัดการขยะมูลฝอยในอุทยานแห่งชาติคอกออินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อุทยานและนันทนาการ) สาขาอุทยานและนันทนาการ ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชนี เอมพันธุ์, Ph.D. 158 หน้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งกำเนิด ปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว และศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงระบบการจัดการขยะของอุทยานแห่งชาติคอกออินทนนท์ การศึกษาปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยโดยการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอย ณ แหล่งท่องเที่ยวรวม 8 แห่ง ได้แก่ บริเวณยอดคอกออินทนนท์ เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติก๊วแม่ปาน พระมหาธาตุเจดีย์ โครงการหลวง พื้นที่กางเต็นท์ดงสน น้ำตกวชิรธาร น้ำตกแม่กลาง และน้ำตกแม่ยะ ระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 31 ธันวาคม 2550 รวมทั้งหมด 38 วัน คำนวณหาอัตราการผลิตขยะมูลฝอยต่อคนต่อวัน การศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการขยะมูลฝอยโดยใช้แบบสำรวจ จำแนกเป็นด้านการจัดการรวบรวม ณ แหล่งกำเนิด ระบบขนส่ง ระบบกำจัดขยะมูลฝอย และการบริหารจัดการ วิเคราะห์โดยใช้วิธี SWOT ส่วนการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการร้านอาหารที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย ใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 408 ตัวอย่าง และแบบสอบถามผู้ประกอบการร้านค้า จำนวน 34 ราย การวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนาอย่างง่าย โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละในการแปลผล

ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวเฉลี่ย 4.3 ตันต่อวัน ปริมาณขยะส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่ยอดคอกออินทนนท์ ร้อยละ 31.8 องค์ประกอบของขยะส่วนใหญ่คือขยะอินทรีย์สาร ร้อยละ 56.6 ส่วนผลจากการสำรวจจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ พบว่ามีจุดอ่อนที่การจัดการ ณ แหล่งกำเนิด ไม่มีการคัดแยกขยะ ขยะล้นถัง ที่ตั้งของถังขยะไม่เหมาะสม ความถี่ในการเก็บขนยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในวันที่มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ส่วนข้อจำกัดซึ่งมาจากปัจจัยภายนอกที่สำคัญคือขาดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และนักท่องเที่ยวยังไม่เห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยภายในอุทยานแห่งชาติ ตลอดจนขาดความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง ข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อการปรับปรุงระบบการจัดการขยะคือ 1) เน้นการคัดแยกขยะ ณ จุดกำเนิด โดยจัดให้มีระบบถังแยก พร้อมทั้งจัดระบบการเก็บขนให้มีการคัดแยกขยะสอดคล้องกับระบบถัง 2) เพิ่มจำนวนถังขยะและตั้งในที่ที่เหมาะสมในวันที่มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก 3) ขนาดของถังขยะควรมีความเหมาะสมต่อการรับน้ำหนักของมนุษย์ในการเก็บขน 4) ให้ข้อมูลความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะและปัญหาขยะที่มีต่อสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว 5) บังคับใช้มาตรการต่างๆ เพื่อลดปริมาณขยะในอุทยานแห่งชาติโดยวิธี 3 Rs คือ ลดการสร้างขยะ นำกลับมาใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

ลายมือชื่อนิติสด

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก